

Til
Den Tværsektorielle rådgivende SAM:BO-arbejdsgruppe

Notat vedr. reglerne for befordring ifm. sygehusbehandling samt ansvarsfordelingen mellem region og kommuner

Nærværende notat er udarbejdet under henvisning til dagsordenpunkt 7 på møde i Den Tværsektorielle rådgivende SAM:BO-arbejdsgruppe den 30. september 2021.

1. Problemstilling

I forbindelse med at patienter udskrives til hjemmet opstår der af og til situationer, hvor det ikke er muligt at befordre patienten til eller ind for hoveddøren, idet de fysiske adgangsforhold på bopælsadressen ikke gør det muligt. Dette resulterer i, at patienten enten må beforders tilbage til sygehuset eller at kommunen må tilbyde alternative løsninger, såfremt patienten ikke ønsker at blive genindlagt.

Problemstillingen opstår oftest, når der forud for udskrivelsen ikke har været dialog mellem behandlende afdeling, patient/pårørende og bopælskommunen om adgangsforholdene på patientens bopælsadresse, - herunder behov for hjælpemidler så som rampe eller lignende eller om der er behov for et alternativ i form af midlertidigt ophold.

Der ses ikke at være lovhjemmel i sundhedsloven til at afhjælpe problemstillingen. Og i henhold til serviceloven kræver det altid en konkret og individuel vurdering af, om patienten i øvrigt opfylder betingelserne i de forskellige bestemmelser.

I det følgende redegøres derfor for reglerne og lovgrundlaget for regionens tilbud om siddende patientbefordring med Flextrafik samt for de kommunale forpligtelser og muligheder samt en kort beskrivelse af SAM:BO aftalen, der berører området.

2. Regionens forpligtelse til at yde patientbefordring ifm. sygehusbehandling

2.1. Reglerne for patientbefordring til og fra sygehusbehandling

Reglerne for befordring til og fra sygehusbehandling er lovbestemte, idet de er fastsat i Sundhedslovens § 171 og nærmere i bekendtgørelse nr. 816 af 18. juni 2018 om befordring og befordringsgodtgørelse.

Retten til patientbefordring er betinget af, at patienten er henvist til vederlagsfri sygehusbehandling og kræver ifølge befordringsbekendtgørelsens § 15, at sygehuset (behandlende afdeling) vurderer, at patienten helbredsmæssigt er ude af stand til at benytte offentlige transportmidler, og samtidig opfylder én af følgende betingelser:

- patienten er pensionist efter de sociale pensionslove
- afstanden til eller fra sygehuset, hvor den nødvendige behandling kan finde sted efter regionsrådets visitationskriterier, overstiger 50 km
- patienten er indkaldt til videre ambulante behandling *eller* hjemsendes af sygehuset på weekendophold, kortere ferier eller lignende.

Der ydes iht. befordringsbekendtgørelsens § 32 befordring mellem patientens bopæl og behandlingsstedet. Ved bopæl forstås patientens folkeregisteradresse, jf. sundhedslovens § 7, stk. 2.

2.2. Regionens tilbud om siddende patientbefordring med Flextrafik

Regionens tilbud om siddende patientbefordring med Flextrafik varetages af trafikelskaberne FynBus og Sydtrafik.

Patientbefordring ydes som udgangspunkt til/fra patientens *gadedør*.

Patienter *kan* ligeledes befordres til/fra *hoveddør* f.eks. hvis patienten bor i en etageejendom, og/eller afleveres/afhentes *inde* i hjemmet, *hvis det efter forholdene er muligt*. Dette følger af Styrelsen for Patientklagers praksis (<https://stpk.dk/afgorelser-og-domme/afgorelser-fra-styrelsen-for-patientklager/21sfp95/>).

Patienttransporter som således bestilles med service i hjemmet (servicerejse) forudsætter, at patienten i en vis grad er selvhjulpent, idet det skal være muligt for patienten at forcere adgangsforholdene til/fra boligen evt. ved støtte af chaufførens arm, ved hjælp fra plejepersonale/pårørende eller ved hjælp af de i Flextrafikken tilgængelige hjælpemidler, ligesom plejepersonale/pårørende skal være til stede, hvis der er behov for forflytning mellem kørestol og stol/seng.

Flexchauffører er underlagt reglerne i arbejdsmiljøloven, hvorfor de alene kan være patienten behjælpelig med ind- og udstigning af flexbil, yde støtte ved arm ved gang, assistere ved kørestolstransport mellem flexbil og bolig samt betjene trappetjener ved trappetrin. Flexchauffører må således ikke bære, løfte, forflytte eller lignende.

Hvis det efter forholdene ikke er muligt for flexchaufføren at aflevere patienten ved hoveddøren eller inde i hjemmet med de i flextrafikken tilgængelige hjælpemidler, skal chaufføren som hovedregel befordre patienten retur til sygehuset.

3. Kommunernes forpligtelse

3.1. Personlig og praktisk hjælp

Kommunen har pligt til at sikre, at personer, der midlertidigt eller varigt har behov for personlig hjælp og pleje og praktisk hjælp og støtte til nødvendige opgaver i hjemmet, kan få tilbud om hjælp til disse funktioner, jf. servicelovens § 83.

Hjælpen skal medvirke at personen kan fungere bedst muligt i den aktuelle bolig, idet hjælpen skal bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer.

Personlig hjælp og pleje er ikke begrænset til at kunne finde sted i borgerens hjem, men kan også bevilges ud af hjemmet, fx hvis borgere skal besøge familiemedlemmer og har behov for hjælp til toiletbesøg.

3.2. Hjælpemidler og boligændringer

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne når nærmere betingelser er opfyldt, jf. servicelovens § 112.

Derudover skal kommunen yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendigt for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende, jf. servicelovens § 116.

Det vil bero på et konkret og individuel vurdering om patienterne omfattet af problematikken i dette notat er berettiget til et hjælpemiddel eller en boligændring, der kan afværge situationen og dermed hjælpe patienten ind i boligen/gøre adgangsforholdene bedre.

Dette vil dog kræve, at der forud for udskrivelsen og igennem SAM:BO identificeres, at udfordringen vil opstå og dernæst, at der iværksættes sagsbehandling i kommunerne på, om patienten vil være berettiget til et hjælpemiddel/boligændring generelt.

Det bør dog nævnes, at der ikke ses en lovhjemmel til at bevilge et hjælpemiddel eller en boligændring alene med det formål, at bringe patienten fra kantsten ind i boligen.

Dette kan derfor ikke anses som en generel løsning for problemstillingen.

3.3. Aflastningsplads/midlertidige døgnpladser

Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje, jf. servicelovens § 84, stk. 2.

Det vil ofte være denne type midlertidige ophold der benyttes, når man taler om "aflastningspladser". Kommunerne tilbyder bl.a. aflastningspladser, hvis det på udskrivningstidspunktet vurderes umuligt for patienten at plejes i egen bolig, men det på længere sigt vurderes muligt for patienten at komme tilbage til egen bolig.

Er det ikke muligt for kommunen at hjemtage en patient efter endt behandling opkræver regionen bopælskommunen betaling pr. sengedag, jf. sundhedslovens § 238.

4. SAM:BO – aftalen

Det fremgår af SAM:BO aftalen, at der som afslutning på sygehusbehandling skal sikres en udskrivning, der forebygger genindlæggelser. Dette forudsætter, at sygehuset forbereder patient og evt. pårørende på udskrivningen, forbereder egen læge på opfølgning og efterbehandling samt forbereder kommunen på den nødvendige kommunale indsats for en sikker modtagelse af patienten i hjemmet. I samarbejdsaftalen indgår, at kommunikationen mellem sygehus og kommune allerede indledes ved indlæggelsen, og at den udstrækkes til at omfatte planlægningen af behandlingsforløbet. Samarbejdsaftalen sikrer, at kommunen ved de relevante borger/patientforløb holdes orienteret undervejs, herunder især om de krav det enkelte forløb stiller til den kommunale indsats efter udskrivningen, og løbende opdateres om ændringer i forløbet, som har betydning for kommunens tilrettelæggelse. Samarbejdsaftalen fastslår, at for borger/patienter, der modtager eller skal modtage ydelser efter serviceloven og sundhedsloven, skal enhver udskrivning fra sygehus være aftalt på forhånd mellem sygehuset og kommunen.

Uddrag af sundhedsloven LBK nr. 903/2019 [Sundhedsloven \(retsinformation.dk\)](#):

§ 7. Personer, der har bopæl her i landet, har ret til lovens ydelser, jf. dog stk. 4 og 5.
Stk. 2. Ved bopæl forstås tilmelding til Folkeregisteret.

§ 171. Regionsrådet yder befordring eller befordringsgodtgørelse til personer, der i medfør af §§ 79-83 og 86-89 a har ret til vederlagsfri sygehusbehandling og som modtager social pension. Befordring og befordringsgodtgørelse ydes til behandling på regionale sygehuse og de i § 75 nævnte institutioner samt til behandling på andre sygehuse m.v. efter nærmere af sundheds- og ældreministeren fastsatte regler.

Stk. 2. Regionsrådet yder befordring eller befordringsgodtgørelse til personer, som er henvist til diagnostisk undersøgelse på sygehus, jf. § 79, til brug for udredning hos alment praktiserende læge, jf. § 60, eller hos praktiserende speciallæge, jf. § 64.

Stk. 3. Sundheds- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang personer i øvrigt har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til sygehusbehandling og til diagnostiske undersøgelser på sygehus til brug for udredning hos alment praktiserende læge eller hos praktiserende speciallæge, herunder i hvilket omfang ret hertil tilkommer personer, der efter eget valg behandles på et sygehus uden for bopælsregionen i henhold til reglerne i §§ 86, 87 og 89 a.

Stk. 4. Regionsrådet yder befordring med ambulance eller særligt sygekøretøj til personer, der i medfør af §§ 79-83 og 86-89 har ret til vederlagsfri sygehusbehandling og til diagnostiske undersøgelser på sygehus til brug for udredning hos alment praktiserende læge eller hos praktiserende speciallæge, hvis deres tilstand gør det nødvendigt. Regionsrådet yder godtgørelse for befordring til personer, der er omfattet af 1. pkt. og har ret til refusion af udgifter til behandling i andre EU-/EØS-lande i medfør af § 89 a.

Stk. 5. Sundheds- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om godtgørelse efter stk. 4.

§ 238, stk. 1. Bopælsregionen opkræver betalingskommunen betaling pr. sengedag for sygehusbehandling efter afsnit VI til færdigbehandlede patienter fra kommunen. Betalingskommunen er den kommune, som i henhold til § 9 a, stk. 4, 1.-3. pkt., og § 9 c, stk. 2, 4-6 og 12, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har den generelle betalingsforpligtelse.

Stk. 7. Sundheds- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om betalingskommunens betaling efter stk. 1-6, herunder om regionernes indberetning og dokumentation af aktivitet, og om foreløbig og endelig opgørelse af afregning.

Uddrag af bekendtgørelse nr. 816 af 18. juni 2018 om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven [Bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven \(retsinformation.dk\)](#):

§ 15. Personer har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til og fra behandling på sygehus m.v., hvis personen opfylder en af følgende betingelser:

- 1) Personen modtager pension efter de sociale pensionslove.

- 2) Afstanden til eller fra sygehuset m.v., hvor den nødvendige behandling kan finde sted efter regionsrådets visitationskriterier, overstiger 50 km.
- 3) Personens tilstand udelukker befordring med offentlige transportmidler, herunder bus, tog og færge, og er i øvrigt omfattet af en af følgende situationer:
  - a) personen indkaldes i forbindelse med sygehusbehandling til videre ambulante behandling, eller
  - b) personen hjemsendes af sygehuset på weekendophold, kortere ferie eller lignende.

§ 32, stk. 1 Befordring eller befordringsgodtgørelse efter bestemmelserne i denne bekendtgørelse ydes mellem patientens bopæl og behandlingsstedet.

Afgørelse fra Styrelsen for Patientklager

Patientens bopæl er Folkeregisteradressen <https://stpk.dk/afgorelser-og-domme/afgorelser-fra-styrelsen-for-patientklager/21sfp95/>

Uddrag af Lov om social service LBK 2021-07-01 nr. 1548 [Serviceloven \(retsinformation.dk\)](#)

§ 83. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) madservice.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Stk. 3. Forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter stk. 1.

Stk. 4. Tilbud om hjælp efter stk. 1 skal bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for hjælp efter stk. 1 til den enkelte modtager af hjælpen. Hjælpen skal løbende tilpasses modtagerens behov.

Stk. 6. I forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83.

Stk. 7. Tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter § 79.

Stk. 8. Kommunen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter)

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

§ 112. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 4. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 3 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 5. Social- og ældreministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om

- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
- 2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,
- 3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse,
- 4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og
- 5) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til rådighed som led i et botilbud

§ 116. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Stk. 2. En person, der er tilkendt hjælp efter stk. 1, kan, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den håndværker, som kommunen har valgt. På samme måde kan ansøgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Stk. 3. Social- og ældreministeren fastsætter nærmere regler om adgangen efter stk. 2 til at vælge håndværker og materialer i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning, herunder om krav til håndværker samt om muligheden for at indgå aftale om tilbagelevering efter endt brug og aftale om reetablering og betingelserne herfor.

Stk. 4. I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp efter stk. 1 ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunalbestyrelsen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov.

Stk. 5. Personer, der modtager social pension, kan ikke få hjælp efter stk. 4, medmindre det drejer sig om personer, der har en hjælpeordning efter § 96.

Stk. 6. Social- og ældreministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om, i hvilket omfang hjælp efter stk. 1, 2 og 4 skal tilbagebetales, herunder i hvilket omfang det tilbagebetalingspligtige beløb kan sikres ved pant i ejendommen.

Udarbejdet af:

Annika Tranekjer, Specialkonsulent Cand.Jur., Region Syddanmark
Laura Nissen, Jurist, Sønderborg Kommune